

Sygn. akt: XXIII Gz 1479/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Dziekańska

Sędziowie: SO Anna Gałas

SO Monika Skalska (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2017 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w O.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

na pkt 2 wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 4 sierpnia 2017 r. sygn. akt XVII GC 575/17

postanawia:

oddalić zażalenie

SSO Anna Gałas SSO Alicja Dziekańska SSO Monika Skalska

Sygn. akt XXIII Gz 1479/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem zawartym w pkt. 2 wyroku z dnia 4 sierpnia 2017 roku Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w O. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4084,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Przy tym w ocenie Sądu również w zakresie cofniętej części powództwa powoda należało uznać za stronę proces wygrywającą. Powód wykazał bowiem, że pozwany zapłacił należność po terminie, w tym także terminie wskazanym w wezwaniu i tym samym wytoczenie powództwa było celowe. Zdaniem Sądu I instancji nie zachodziły także w sprawie podstawy do zastosowania art. 102 kpc. W ocenie Sądu pozwana poza powołaniem się na trudną sytuację materialną i fakt świadczenia usług medycznych, nie wskazywała na inne okoliczności, które uzasadniałyby zastosowanie art. 102 kpc. Przy tym sama zła sytuacja materialna strony nie uzasadnia odstępstwa od generalnej reguły wyrażonej w art. 98 kpc. Pozwana przy tym jest podmiotem działającym na rynku, choć szczególnym rynku usług medycznych i tylko ta okoliczność nie może niejako czynić z niej podmiotu, który w każdym wypadku byłby zwolniony z obowiązku uiszczania na rzecz przeciwnika kosztów procesu, w szczególności w sytuacji, gdy to jej zachowanie zmusiło kontrahenta do wytoczenia powództwa.

Zażalenie na to postanowienie wniosła pozwana zaskarżając je w całości i zarzucając mu naruszenie prawa procesowego mające wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj.:

1. Art. 102 kpc poprzez jego niezastosowanie i brak odstąpienia od obciążania pozwanej kosztami procesu, w sytuacji, w której pozwana w toku postępowania wykazała wyjątkowo trudną sytuację finansową i zachodziły przesłanki do wydania wyroku z uwzględnieniem art. 102 kpc;

2. Art. 98 kpc poprzez jego bezzasadne zastosowanie w sytuacji, gdy pozwana wykazała wyjątkowo trudną sytuację finansową i zachodziły przesłanki do odstąpienia od obciążania pozwanej kosztami procesu.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia przez odstąpienie od obciążania pozwanej kosztami procesu oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przepis art. 98 k.p.c. statuuje dwie podstawowe zasady rozstrzygające o kosztach procesu, w tym także regułę odpowiedzialności za wynik procesu. Zgodnie z nią strona, która przegrywa proces zobowiązana jest zwrócić swojemu przeciwnikowi poniesione przez niego koszty procesu.

W myśl art. 203 § 2 k.p.c. w razie cofnięcia pozwu, na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego. Przepis ten uzupełniony treścią art. 203 § 3 k.p.c. wprowadza zasadę zgodnie, z którą w razie cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów postępowania obciąża powoda. Wyjątkowo tylko obowiązek zwrotu kosztów nie obciąża strony cofającej pozew, lecz ciąży na stronie przeciwnej, gdy cofnięcie pozwu spowodowane jest spełnieniem dochodzonego w sprawie świadczenia po wniesieniu pozwu. Konieczne jest jednak wykazanie przez stronę cofającą pozew, że jego wniesienie było niezbędne do celowego dochodzenia praw lub celowej obrony (art. 98 § 1 k.p.c.).

Niewątpliwie w niniejszej sprawie do zaspokojenia roszczenia powoda, co skutkowało następnie cofnięciem przez powódkę pozwu, doszło w toku postępowania — już po wniesieniu przez powódkę pozwu. Nie można zgodzić się z pozwanym, że nie dał on podstaw do wytoczenia powództwa. Niewątpliwie bowiem w dacie wniesienia pozwu roszczenie powoda nie było zaspokojone.

W tej sytuacji słusznie Sąd Rejonowy uznał, że w sytuacji gdy do zaspokojenia roszczenia powodowej spółki doszło po wytoczeniu powództwa strona pozwana jest przegrywająca sprawę. To zaś skutkowało koniecznością obciążenia jej kosztami postępowania zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Niezasadny jest również zarzut niezastosowania art. 102 kpc w niniejszej sprawie przez Sąd Rejonowy. Podkreślić należy, że przepis art. 102 ma charakter dyskrecjonalny. Wprawdzie kwestia trafności jego zastosowania co do zasady może być objęta kontrolą sądu wyższego rzędu, niemniej jednak ewentualna zmiana zaskarżonego orzeczenia o kosztach powinna następować wyjątkowo w razie stwierdzenia, że dokonana ocena jest dowolna, oczywiście pozbawiona uzasadnionych podstaw (zob. postanowienia SN: z dnia 25 marca 2011 r., IV CZ 136/10, Lex nr 785545; z dnia 15 czerwca 2011 r., V CZ 23/11, Lex nr 864028; z dnia 19 stycznia 2012 r., IV CZ 118/11, Lex nr 1169157; z dnia 26 stycznia 2012 r., III CZ 10/12, OSNC 2012, nr 7-8, poz. 98; z dnia 9 lutego 2012 r., III CZ 2/12, Lex nr 1162689 oraz z dnia 15 lutego 2012 r., I CZ 165/11, Lex nr 1170214). Zdaniem Sądu Okręgowego pozwany w swoim zażaleniu nie przedstawił argumentów, który dawałyby podstawę do zmiany zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego.

Zgodnie z treścią art. 102 kpc w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten zgodnie z utrwalonym orzecznictwem pozostawia sądowi orzekającemu swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jak i dotyczące sytuacji

strony, stanowią podstawę do nieobciążania jej kosztami procesu. Do kręgu "wypadków szczególnie uzasadnionych" należą zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem procesu, jak i leżące na zewnątrz. Do pierwszych zaliczane są sytuacje wynikające z charakteru żądania poddanego rozstrzygnięciu, jego znaczenia dla strony, subiektywne przekonanie strony o zasadności roszczeń, przedawnienie, prekluzja. Drugie natomiast wyznacza sytuacja majątkowa i życiowa strony, z tym zastrzeżeniem, że niewystarczające jest powoływanie się jedynie na trudną sytuację majątkową, nawet jeśli była podstawą zwolnienia od kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu. Całokształt okoliczności, które mogłyby uzasadniać zastosowanie tego wyjątku, powinien być oceniony z uwzględnieniem zasad współżycia społecznego (por. wyrok S. Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 listopada 2013 roku w sprawie I ACa 725/13; wyrok S. Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 1 kwietnia 2014 roku w sprawie I ACa 9/14). Pozwany nie wykazał, aby zasądzenie od niego na rzecz powodowej spółki kosztów procesu nastąpiło z naruszeniem jakichkolwiek zasad współżycia społecznego.

Problemy finansowe strony pozwanej oraz specyficzny charakter prowadzonej przez ten podmiot działalności nie stanowią w ocenie Sądu Okręgowego wystarczających podstaw do zastosowania art. 102 k. p. c. Należało mieć również na uwadze, iż strona pozwana nie realizując zobowiązań w terminie i decydując się na to, że wierzyciel dochodzić ich będzie na drodze

sądowej winna przemyśleć zasadność takiego działania, również w kontekście obciążenia ewentualnymi kosztami procesu w przypadku jego uwzględnienia. Okoliczność, iż jest placówką świadczącą usługi medyczne nie zwalnia jej od racjonalnego gospodarowania przyznanymi środkami.

Mając na uwadze całokształt powyższych okoliczności, na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c, zażalenie podlegało oddaleniu jako bezzasadne.

SSO Anna Gałas SSO Alicja Dziekańska SSO Monika Skalska